

Beretning 2024

Der har været mange udfordringer – også i det forløbne år.

Digelaget har til formål at vedligeholde, styrke og bevare de i året 1875 opførte diger med sluser på Møns nordkyst imellem Klosterskovgård og Ulvshale skov og imellem Ulvshale Pilebugt og Hegnede gamle teglværk.

Digelaget er et fællesskab for alle os medlemmer, som vi alle sammen bør være optaget af. Til gavn ikke alene for os, men også for vores familier, børn, børnebørn, venner og bekendte – samt alle andre som nyder og bruger vores skønne naturområde. Alle nævnt - ingen glemte.

Som bestyrelse gør vi alt det for vores diger, som vi kan få lov til. Og meget gerne så hurtigt som muligt, fordi man jo ikke ved, hvornår voldsomme hændelser kan ramme os næste gang. Statistik lover ikke noget som helst, selvom det betegnes som 100 års hændelser, 50 års hændelser eller 20 års hændelser. Stormfloden fra 2023 og de katastrofale ødelæggelser er stadig tæt på. Derfor bekymrer det os, når projekter i forhold til kritiske områder bliver forsinket.

Vi har fulgt Cowis vurderinger og været optaget af først og fremmest at sikre de strækninger, der fik de røde kritiske vurderinger i skadeopgørelsen. Hurtigt og hurtigt: vi er oppe imod – og en del af et system - der kalder på tålmodighed. Nogle vil kalde det for et bureaukrati. Ofte regner vi i hele år. Og halve år, når det går meget hurtigt. Vores opfattelse er, at systemet ikke tager højde for, at det kræver en hurtig indsats, når vi er udsat for statistiske sjældne stormfloder som i oktober 2023. Det har været en overvældende oplevelse for os alle – også for kommunen.

Dette er ingen kritik af de kommunale medarbejdere, tvært imod; de har knoklet med de mange sager, der er i Vordingborg Kommune – kommunen med den vist nok længste kyststrækning i Danmark. Sommetider er vi desværre også selv med til at forsinke processen.

Efterhånden gror græsset på vores reetablerede diger - det vil vi gerne have. Græsset skal man ikke undervurdere i forhold til at styrke digerne, det er meget vigtigt. Man kan heller ikke beskyldes græsset for at vokse med raket fart. Også græs kræver tålmodighed. Vores genopbygning af digerne er godkendt af Vordingborg Kommune. Vi håber i den grad, at vi kan få lov til at beholde de ekstra sten på Fællesskov Strand, indtil vi får en ny tilladelse til bølgebrydere. Det er stadig en meget sårbar strækning. Ifølge COWI tåler diget ikke bølgepåvirkning uden robust stensikring havværts, og det nuværende anlæg uden bølgebrydere er på ingen måde dimensioneret til den forventelige tilhørende bølgepåvirkning, der svarer til digets sikringshøjde og anlægsbredde. Der bliver i øvrigt etableret passager til stranden inden påske.

På sidste generalforsamling blev det besluttet, at bestyrelsen skulle anmode kommunen om økonomisk bidrag i henhold til kystbeskyttelseslovens kap. 1 a. Kommunen svarede i løbet af sommeren, at en kap. 1a sag efter deres vurdering blev dyrere og ville tage længere tid. På to ekstraordinære generalforsamlinger i efteråret besluttede medlemmerne, at der ikke skulle fremsendes anmodning – når det åbenbart blev dyrere og varede længere. I januar måned i år har en

gruppe af medlemmer anmodet om at kystbeskyttelse i hele vores område som en kap. 1 a sag. Sagsbehandlingstiden er uvis, kommunen kan ikke komme det nærmere lige nu.

Den 24. oktober 2024 gav kommunen tilladelse til at opføre de fem bølgebrydere. Det blev vi glade for, endelig kunne vi komme i gang. Troede vi. To medlemmer klagede over tilladelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Den 31. marts 2025 afgjorde klagenævnet, at tilladelsen skal trækkes tilbage, og kommunen skal behandle sagen på ny i forhold til kap. 1a. I tilladelsen var der nogle såkaldte retlige mangler – blandt andet tog tilladelsen ikke højde for, at det ansøgte var en udbygning af den eksisterende anlæg, og der var ikke vurderinger i henhold til kysthabitatbekendtgørelsen. Derfor skal sagen nu behandles som en kap. 1a sag. Det betyder i princippet, at kommunen nu har bolden og styrer projektet. Som bestyrelse ærgrer vi os over, at projekter der skal gavne os alle sammen, nu bliver forsinket. Det er meget overraskende, at kommunen har taget fejl. Kommunen har på e-boks sendt en orientering ud til alle medlemmer

Vi har holdt møde med kommunen sidste onsdag, og vi er enige om, at vi kan genbruge meget af materialet fra den tidligere ansøgning. Hverken arbejde eller penge er spildt. Vi tror på – og vi arbejder for – at projektet bliver gennemført. Nu som et kap. 1 a projekt.

Der er således gang i ikke mindre end to kap. 1 a sager om vores kystbeskyttelse.

Vi håber slet ikke, at kommunens forudsigelser om en dyrere løsning og længerevarende sagsbehandling kommer til at holde stik.

Vores diger er stort set genopbygget. Der mangler dog klitterne; de sidste 300 meter op til ”det lille grønne hus”. Som et medlem sagde efter den sidste generalforsamling: ”Det kan ikke være så svært, man må altid reparere og genopbygge det ødelagte.” Igennem sommeren fremsendte vi forskellige redegørelser og dokumentationer til kommunen. Det endte med at, at vi skulle fremsende en decideret ansøgning med projektbeskrivelse og konsekvensvurdering, intern og ekstern høring og klageperiode. En stor tak til ejerne af ”det lille grønne hus” og Naturstyrelsen for et godt samarbejde i forhold til at forlænge beskyttelsen af strækningen - den gavner os alle sammen. Denne ansøgning viser bare, hvor kompliceret det er arbejde i et habitatområde. Ansøgningen er nu i intern høring, men processen er desværre sat i bero, fordi genbygningen af klitter skal indgå i en eventuel kap. 1 a sag.

Svinget ved Ulvshalevej: Cowi vurderer ved nærmere eftersyn, at det ikke er en meget kritisk strækning – det vil sige gul markering (i stedet for rød markering). Området er en særlig udfordring, da der ikke er et dige, som hører under digelaget, derfor står det heller ikke i vores vedtægter. Vi har afholdt et vellykket møde i oktober med de fleste grundejere i dette område. Da enkelte grundejere ikke kunne deltage, kunne kommunen ikke behandle vores henvendelse – fordi den netop ikke kom fra alle grundejere. Svinget ved Ulvshale forventes også at indgå i en eventuel kap. 1 a sag

Vi har i flere omgange på vores generalforsamlinger drøftet, at det kunne være hensigtsmæssigt, at vi i digelaget fik en helhedsplan, så vi kunne få et bedre overblik over de forskellige projekter omkring ”badekarret” – når vi var kommet igennem de akutte indsatser. Stor tak til Lars Fischer for idéer og inspiration til at oprette en fane på hjemmesiden: ”Klimasikring i Ulvshale”. Her kan man læse om de forskellige faser, og hvad status er. Der er i alt fire faser. Vi håber, at det kan give jer et

bedre overblik. Og vi synes faktisk også, at det giver et indtryk af en samlet plan, der kan arbejdes videre med i forhold til kap. 1 a.

Under ”Klimasikring i Ulvshale” kan man også klikke sig videre til Cowi-rapporter, kystinformation, dige gennemgang og idéer (fra medlemmer) til klimaplan i Ulvshale.

Der er megen god information at finde på digelagets hjemmeside. Nyheder, referater, aktindsigter, afgørelser med mere. Vi kan kun anbefale, at man kigger forbi.

Vi kan se tilbage på en rigtig god begyndelse af Fase 2 – strækningen ved Ulvshale Strand. I august havde vi et dialogmøde med stor deltagelse. Det var besluttet af generalforsamlingen og planlagt af Cowi. På mødet fik vi præsenteret og drøftet forskellige løsninger. Der var stor tilslutning til at anbefale generalforsamlingen at arbejde videre med ansøgningsmateriale med en kombination af bølgebrydere og stenrev – også til gavn for biodiversiteten i et habitatområde. Med store flertal besluttede ekstraordinære generalforsamlinger at fortsætte dette arbejde. Det viser, at mange medlemmer er optaget af vores fælles udfordringer, uanset hvor vi bor. I dag vil Peter Fløkke Klagenberg fra Cowi orientere nærmere om status på Fase 2. Vi ser frem til Peters orientering.

Det ser ud til, at vi sammen med kommunen er ved at komme frem til en fælles forståelse af, at vi kan bruge ”Big Bags” - fyldt med godkendt sand - som beskyttelse af kysten ved Ulvshale Strand, hvis vi får højere vandstand end 120 cm. I løbet af foråret forventer vi at lægge en beredskabsplan op på vores hjemmeside. Vi er glade for, at vi kan være forberedte på en situation, vi forhåbentlig ikke kommer ud for.

Både i dagligdagen og til forsamlinger har vi mødt stor opbakning fra jer medlemmer. Adskillige klare flertalsbeslutninger er et tydeligt tegn på det. Det skal I have en meget stor tak for.

Det er jo ingen hemmelighed, at nogle medlemmer har været utilfredse og blandt andet har klaget over afgørelser og har bedt om temmelig omfattende aktindsigt. Man går nok ikke for langt, hvis man siger, at det udfordrer det frivillige foreningsarbejde - vi er jo ikke at sammenligne med en top tunet organisation, der har et sekretariat til at klare det meste. Vi har os selv og vores spisebord. Sådan bør det blive ved med at være. Vi er ikke eksperter i diger, men vi er heller ikke uvidende. Det passer fint til de rammer, der bør være for et frivilligt foreningsarbejde.

Jeg vil gerne takke bestyrelsen for det gode samarbejde og jeres ihærdige indsats for at sikre, bevare og vedligeholde vores diger. Dette arbejde vil den kommende nye bestyrelse fortsætte med.

Endnu en gang en stor tak til jer medlemmer for den store og solide opbakning. Vi vil ikke tøve med at indkalde jer til ekstraordinær generalforsamling, hvis der bliver brug for det.

Den 13. april 2025

Alex Friis Hansen

Formand